

अष्टमः अभ्यासः

लट् लकार उत्तम पुरुष

Present Tense First Person

✓ पिब् (प) - पीना (Drink)
अहम् - मैं (I)

आवाम् - हम दो (We two)
वयम् - हम सब (We all) ✓

1. चित्र देखकर रिक्त स्थान भरिए (Look at the pictures and fill in the blanks)

अहम् पिबामि ।

आवाम् पिबावः ।

वयम् पिबामः ।

अहम् पठामि ।

आवाम् पठावः ।

वयम् पठामः ।

अहम् धावामि ।

आवाम् धात्रावः ।

वयम् धावामः ।

अहम् खामि।

आवाम् पचावः।

वयम् पचामः।

2. हिन्दी अथवा अंग्रेजी में अनुवाद कीजिए (Translate into Hindi or English)

(क) अहम् खादामि।

मैं खाता हूँ।

(ख) आवाम् भ्रमावः।

हम दो घूमते हैं।

(ग) अहम् लिखामि।

मैं लिखता हूँ।

(घ) वयम् पिबामः।

हम सब पीते हैं।

(ङ) आवाम् हसावः।

हम दो हँसते हैं।

3. संस्कृत में अनुवाद कीजिए (Translate into Sanskrit)

(क) मैं नमस्कार करता हूँ। (I bow.)

अहम् नमामि।

(ख) हम सब खाते हैं। (We all eat.)

वयम् खादामः।

(ग) हम दोनों पकाते हैं। (We two cook.)

आवाम् पचावः।

(घ) हम सब खोदते हैं। (We all dig.)

वयम् खनामः।

(ङ) हम दो पीते हैं। (We two drink.)

आवाम् पिबामः।

(च) मैं खेलता हूँ। (I play.)

अहम् क्रीडामि।

4. अहम्, आवाम्, वयम् में से सही शब्द का प्रयोग करते हुए रिक्त स्थान भरिए

(Fill in the blanks using the correct word out of अहम्, आवाम्, वयम्)

(क) "अहम्" हसामि।

(ख) "अहम्" चलामि।

(ग) "अहम्" लिखामि।

(घ) "वयम्" पठामः।

(ङ) "आवाम्" खेलावः।

(च) "वयम्" खादामः।

(छ) "आवाम्" पिबावः।

(ज) "अहम्" वदामि।

नवमः अभ्यासः

द्वितीया विभक्ति

Objective Case

✓ गुम्फ् = गूथना (String)
नय् (नी) = ले जाना (Carry)
माला = माला (Garland)
पुस्तकम् = पुस्तक (Book)

पाठः = पाठ (Lesson)
मोदकः = लड्डू (Laddoo)
अध्यापिका = अध्यापिका (Lady teacher)
मालाकारः = माली (Gardener)
पत्रम् = पत्र (Letter) ✓

दशमः अध्यायः
तृतीया विभक्ति
Instrumental Case

छुर = काटना (Cut)

गच्छ् (गम्) = जाना (Go)

पश्य् (दृश्) = देखना (See)

सूदः = रसोइया (Cook)

काष्ठम् = लकड़ी (Piece of wood)

गृहम् = घर (Home)

चित्रम् = चित्र (Picture)

उद्यानम् = बाग (Garden)

कन्दुकः = गेंद (Ball)

हस्तः = हाथ (Hand)

पादः = पैर (Foot)

छुरिका = चाकू (Knife)

भुजा = बाँह (Arm)

भारः = भार (Load)

रेलयानम् = रेलगाड़ी (Train)

नेत्रम् = आँख (Eye)

एकादशः अभ्यासः

चतुर्थी विभक्ति

Dative Case

✓ दत्तुः (दा)	= देना (Give)	धनिकः	= धनी (A rich man)
आनय् (आ + नी)	= लाना (Bring)	सेवकः	= नीकर (Servant)
भोजनम्	= भोजन (Food)	धनम्	= धन (Money)
अध्यापकः	= अध्यापक (Teacher)	जनकः	= पिता (Father)
आपणम्	= बाजार (Market)	पुत्रः	= पुत्र (Son)
कार्यम्	= कार्य (Job)	अम्बा	= माता (Mother)
नगरम्	= नगर (City)	सुता	= बेटी (Daughter) ✓